

KAREL ČAPEK: TVÁŘ ZEMĚ

Když my lidé od Labe a Vltavy putujeme po slovenské horní zemi, chybí nám zprvu jedno slovíčko, kterým bychom vyjádřili zvláštní charakter krajiny. Ona je jiná než u nás; je zelenější a zarostlejší; je míň modelovaná civilizací, ale přitom je živější, ba přímo zrosená životem. Je starodávnější, epičtější, nějak zpěvnější než krajina u nás. I u nás jsou hory a doly, lesy a potoky, ale kouzlo našeho kraje je jiné. Duch země mluví u nás týmž jazykem, ale šeptá jiná slova.

Ale pak – hlavně kvečeru, když se vracení stáda do dědin – najde člověk to hledané slovo. Slovensko není dosud zemí sedláků; zůstalo zemí pastýřů. Je to v charakteru kraj pastorální; není ještě uhněten rukou člověka a modelován pluhem; není vyholen a vysekán a rozdělen rovnými mezemi; zůstala mu geologická a botanická plastika původního kraje božího. Život, který jej tak intenzívně prostupuje, je život lidí a stád. Tady lze ještě mluvit o tvorstvu ve smyslu téměř biblickém.

Máte-li oči otevřené, uvidíte tu víc ptáků a květin, víc motýlů, víc plodů přírody, větší bohatství všeho, co kvete a žije, hemží se v trávě a létá v povětří; najdete tu samu přírodu v původní hojnosti. Kdybychom dobře naslouchali hlasu země, snad by nám v mnohém poradil, jak hospodařit a co dělat, aby v přírodě tak bohaté nežil člověk tak chudý.

Světozor, 32, 8.10.1931, č. 1, s. 1.